

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו
לפני: כב' השופטת ניב ריבה
א 040284/06
תאריך: 01/03/2009

בעניין: גלינה מזין תובעת

נ ג ד

1. ארטשופ

גלריה להדפסים ומוציאים לאור בע"מ

2. דורון קוסונוגי נתבעים

התובעת - ע"י ב"כ עו"ד עמיר פרידמן
הנתבעים - ע"י ב"כ עו"ד ניר קהת

פסק דין

הגב' גלינה מזין (להלן: "התובעת") היא ציירת. לטענתה, גלריית "ארטשופ, גלריה להדפסים ומוציאים לאור בע"מ" – המוציאה לאור, ומשווקת ציורים והדפסי תמונות, ומר דורון קוסונוגי הבעלים ומנהליה של הגלריה (להלן: "הנתבעים"), הפרו זכויות יוצרים ב – 3 ציורים, כשמכרו העתקים והדפסים מפריס מיצירות האומנות שלה, ללא הרשאתה, תוך סילוף יצירותיה וללא הענקת קרדיט.

עילות התביעה הנוספות: פגיעה במוניטין, גניבת עין, עשיית עושר ולא במשפט, עוולות מסחריות, השגת גבול במיטלטלין, מצג שווא, פגיעה בחופש העיסוק ובעקרונות התחרות ההוגנת.

תמצית טענות התובעת

1. התובעת נוהגת לחתום על ציוריה בשם נעוריה: "Datloof". לגרסתה, מחקו הנתבעים את חתימתה בשלשה מציוריה ובמקומה חתמו בשם "Danielof", הדומה דמיון מטעה לשם נעוריה. בנוסף ביצעו שינויים קלים בציורים, יצרו מהם עותקים ומכרו אותם. בכך הפרו הנתבעים, לשיטת התובעת, את זכויותיה הכלכליות והמוסריות ביצירות. בנוסף טענה - כי הואיל והנתבעים קיבלו שלא על פי זכות שבדין טובות הנאה שבאו להם ממנה, זכאית היא לרווחים שהפיקו מהציורים בהתאם לס' 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו
 א 040284/06
 תאריך: 01/03/2009
 לפני: כב' השופטת ניב ריבה

2. התובעת טוענת כי הנתבעים פרסמו באתר האינטרנט שלהם העתקים מפרים של שניים
 1 מציוריה, בעודם מציינים כי מדובר בהעתקים אורגינליים של הצייר "Danilof". בכך הטעו
 2 את הציבור בדרך המבססת את עוולת גניבת העין.
 3
 4
3. לשיטת התובעת, חלה על הנתבע 2, כמנהל גלריה לאומנות, אחריות בכל הנוגע להקפדה על
 5 שמירת זכויות יוצרים, ומוטלת עליו חובת זהירות מוגברת. הנתבע ידע, או לכל הפחות
 6 היה עליו לדעת כי הוא מוכר ברבים הדפסים והעתקים בלתי מורשים מיצירות אומנות
 7 השייכות לתובעת. על אלו מבססת התובעת את עוולת הנזיקין כנגד הנתבעים, ביחד ולחוד.
 8
 9
4. עוד נטען על ידי התובעת כי הנתבעים פגעו במוניטין שלה והפרו את זכותה הקניינית
 10 מכוח חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. על יסוד האמור, התבקש פיצוי כולל בסך 230,000
 11 ₪- מתוכם סכום של 120,000 ₪ בגין הפרת זכויות יוצרים (על כל הפרה 20,000 ש"ח:
 12 שלוש הפרות של הזכויות הכלכליות ו- 3 הפרות של הזכויות המוסריות). סכום של
 13 100,000 ₪ פיצוי בגין עוולת גניבת העין, 5,000 ₪ פיצוי בגין עוגמת הנפש, ו- 5,000 ₪
 14 נוספים כפיצוי בגין הפגיעה במוניטין.
 15
 16
- תמצית טענות הנתבעים
 17
5. לטענת הנתבעים מנכסת התובעת לעצמה סגנון ציור שאינו שלה, מוניטין שאינו שלה
 18 וזכויות יוצרים שאינן שלה. התובעת, כרבים אחרים, מציירת בסגנונו של הצייר הידוע
 19 ראובן רובין ז"ל (1893-1974) שצייר ציורים רבים של נופי הגליל, לרבות הציור "הדרך
 20 לצפת" שצויר בשנת 1940 (להלן "היצירה"). די ב"הצצה" ביצירה זו כדי להבחין שציור
 21 התובעת (להלן "עצי הגליל") דומה לו להפליא.
 22
 23
 24
6. הנתבעים טוענים כי התובעת הינה ציירת בינונית, חסרת מוניטין, המחקה סגנונותיהם של
 25 אומנים מוכרים בעלי מוניטין ואין לה סגנון ייחודי משלה.
 26
 27
7. עוד טוענים הם כי התובעת לא פרסמה באתרה אף לא תמונה אחת "בסגנון רובין" וכי לא
 28 ידעו ולא היו אמורים לדעת על הציור "עצי הגליל" ועל קיומה של זכות יוצרים הנתענת
 29

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו
 א 040284/06
 תאריך: 01/03/2009
 לפני: כב' השופטת ניב ריבה

- 1 והמוכחשת בו. כך גם לגבי שני הציורים האחרים נושא התביעה, שנמצאו באתר
 2 האינטרנט של הנתבעת ("ירושלים" ו"עצי זית בגליל"). אלו לא פורסמו כלל באתר
 3 התובעת, לא הוצגו על ידה, ולא הוכח כי צוירו על ידה- כלל.
 4
 5 8. הקשר היחיד שהיה לנתבעים עם התובעת היה בשנת 2004, עת התחרתה, כיוצרת צעירה
 6 ועולה חדשה, במכרז מתנות לעובדי בזק. עבודתה: הדפס משי בנושא חופה יהודית (שניתן
 7 להגדירו כחיקוי לסגנונו של הצייר דוד שלום) זכתה, והנתבעת שילמה לתובעת כדמי
 8 חתימה על כל הדפס משי תשלום בסך 15 ₪.
 9
 10 9. הנתבעת אף רכשה מדנילוף ציורים נוספים בסגנון אחר, שאפילו התובעת אינה טוענת
 11 שהם דומים לציוריה או לסגנונה. לשיטת הנתבעת, כל "חטאו" של דנילוף הוא ששמו
 12 דומה לשם נעוריה של התובעת.
 13
 14 10. לעניין נתבע 2 טוענים הנתבעים כי העובדה שהנתבע היה בין בעלי המניות בנתבעת ומנהל
 15 בה אינה מקימה לתובעת עילת תביעה אישית נגדו. אין בכתב התביעה תשתית עובדתית
 16 שיש בה כדי להקים את אותן נסיבות ייחודיות וחריגות שבהן מוטלת על מנהל תאגיד
 17 אחריות בגין פעולות התאגיד.
 18
 19 11. הנתבעים טענו כי את טענת ההעתקה, כמו גם את טענת הזיוף, היה על התובעת להוכיח
 20 באמצעות מומחים, ולא עשתה כן.
 21
 22

דיון

- 23
 24 12. הנתבעת מכרה ציור בסגנון הצייר רובין, החתום בשם "דנילוף" (מקור ושני העתקים).
 25 במועד מסוים הופיעו התובעת ובנה בגלריית הנתבעת וטענו כי הציור הנ"ל מפר את
 26 זכויות היוצרים של התובעת. הנתבעים טענו, כי ציורה של התובעת איננו מוכר להם, אך
 27 ליתר זהירות הסירו מאתר האינטרנט את הציורים הנוספים בשם דנילוף, ולא מכרו עוד
 28 את ציוריו.
 29

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו
 א 040284/06
 תאריך: 01/03/2009
 לפני: כב' השופטת ניב ריבה

13. הואיל והנתבעים חלקו על טענת התובעת כי יש לה זכויות יוצרים בציור "עצי הגליל" יש לבחון, בראש ובראשונה, מהן זכויותיה.
- על מנת שתקום זכות יוצרים ביצירה, עליה להיות מקורית ויצירתית:
- "הדרישה למקוריות נשמטה משום מה מהתרגום הרשמי העברי של חוקי ארץ ישראל, אך היא מופיעה בסעיף 1 של הנוסח האנגלי של החוק, שהוא הנוסח הקובע: EVERY ORIGINAL LITERARY, DRAMATIC, MUSICAL DRAMATIC, AND ARTISTIC WORK ... הגנת זכות יוצרים אינה ניתנת עבור רעיון מופשט אלא עבור ביטוי המוחשי של רעיון. ביטוי זה צריך שיהיה מקורי... אין היצירה צריכה להיות ביטוי של מחשבה או אמצאה מקורית. כל שנדרש הוא, שהיצירה לא תהיה מועתקת מיצירה אחרת, אלא שמקורה יהיה ביוצרה, במחברה...
- כדי לבחון אם היצירה ראויה להגנה יש לראותה בכללותה, כשלמות אחת. אם, למרות השימוש שעשה המחבר בנושא קיים, השקיע ביצירה די מאמץ וכישרון עצמאיים משלו, שמקורם בו, תהיה היצירה מוגנת" (דברי השופטת נתניהו בע"א 360/83 סטרוסקי בע"מ נ' גלידת ויטמן בע"מ [3], בעמ' 346; ההדגשות שלי - י' ט').
- המקוריות היא העיקר, ולא די בהשקעה של מאמץ, של זמן או של כישרון כדי להצדיק הגנת זכות יוצרים." (עא 2790 / 93 ROBERT E. IESENMAN נ' אלישע קימרון נד (3) 817, עמוד 830).
14. "...הלכה פסוקה היא באנגליה, כי היצירה צריכה להיות פרי מאמץ, כישרון והשקעה של המחבר, שיקנו לה אופי שונה משל החומרים שמהם עוצבה... ומה מידתם של המאמץ, הכישרון וההשקעה הדרושים לכך? די לאלה במידה צנועה ביותר. פשטות היצירה בלבד לא תמנע הגנת זכות יוצרים, אלא אם היא קיצונית, כגון סתם קו ישר או עגול..." [ע"א 360/83 סטרוסקי בע"מ ואח' נ' גלידת ויטמן בע"מ ואח' פ"ד מ(3), 340, עמ' 346-347].
15. מוסיף המחבר ט' גרינמן, זכויות יוצרים, התשס"ד – 2003, בעמ' 49-51 (להלן: "גרינמן"):
- "...מקוריות מורכבת משתיים: א. יצירה עצמית.
- ב. יצירתיות או משאב רוחני השקול ליצירתיות.

.....

בתי המשפט

א 040284/06

בית משפט השלום תל אביב-יפו

תאריך: 01/03/2009

לפני: כב' השופטת ניב ריבה

יצירה צריכה להיות פרי יצירתו של המחבר. אולם, אין היא חייבת להיות ראשונה מסוגה. אם שניים מגיעים באופן עצמאי לאותה יצירה ממש, יהיה כל אחד מהם בעל זכות יוצרים ביצירתו... שאלת המקוריות קשורה קשר הדוק להבחנה בין רעיון לבין ביטוי. כפי שאמר בית המשפט העליון באחד מפסקי הדין: "בהיבט רחב אין קיים שום דבר מקורי, אלא כל המצאה או 'רעיון' קודמים. השאלה בכל מקרה היא, אם בפועל הוסיף פלוני משהו מקורי משלו לרעיון או 'לישום' קודם (ואז עבודתו תהיה מוגנת, אף על פי שאת היסודות לעבודתו המקורית הוא שאב ממקור אחר), או שהוא העתיק בדרך מוסווית מה שעשה אחר, בלי שבפועל הוא יצר משהו מקורי משלו".

יצירה תיחשב כיצירה עצמאית, אם מקורה הוא במי שטוען להיות יוצרה. מצב זה יתקיים, בדרך כלל, אם רק לא הועתקה מיצירה אחרת. עצמאותה ומקוריותה אינן נפגמות מן העובדה שהרעיונות שהיא מבטאת אינם מקוריים או שיוצרה הושפע מרעיונות כאלה או שאב מהם השראה...". [ההדגשות שלי].

16. לצורך העניין, יש להבחין בין רעיון (שאיננו מוגן), לביטוי: "...לעיתים קיים קושי ממשי להבחין בין רעיון לביטוי. קושי זה עשוי להתעורר אגב שאלת קיום זכות היוצרים "ביצירה", שהיא פחות מיצירה מושלמת, וכן בשאלת הפרת זכות יוצרים כאשר היצירה מועתקת שלא בשלמותה. במקרה הראשון מתעוררת השאלה, האם היצירה עברה את שלב הרעיון והגיעה לכדי ביטוי? במקרה השני, נדרשים בדרך כלל לשאלה, האם מה שהועתק הוא חלק מהביטוי, או שמא מהרעיון שביסוד היצירה?...בית המשפט העליון בישראל אף הבהיר, כי מערכת עובדות יכולה להיחשב במקרה מסויים כרעיון, ואילו בנסיבות שונות עשויה אותה מערכת להיחשב כיישומו של רעיון...אמן צייר ציור, שבו משתקף קו הרקיע של מנהטן בתסרוקתו של אדם. צייר אחר צייר אף הוא תסרוקת המעוצבת כקו הרקיע של מנהטן, אולם באופן שונה מהצייר הראשון. בית המשפט בארה"ב פסק, כי הצייר השני לא הפר זכות יוצרים של הצייר הראשון, שכן העתיק רק את הרעיון שבבסיס היצירה... לו היה בוחר בית המשפט להגדיר את הרעיון כציור נוף בתוך תסרוקת, ייתכן שהיה מוצא כי הבחירה בקו הרקיע של מנהטן היא חלק מהביטוי. אולם סיווגו של בית המשפט בשני המקרים היה

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו
לפני: כב' השופטת ניב ריבה
א 040284/06
תאריך: 01/03/2009

- 1 נכון, שכן בחירת הנושא היא חלק מהרעיון ורק עיצובו הוא אכן ביטוי". (גרינמן, בעמ' 42 –
2
3
4 17. אין מחלוקת כי יצירתו של הצייר רובין עמדה לנגד עיניה של התובעת כשציירה את ציורה.
5 השאלה אם כן הינה, האם הציור "עצי הגליל" עונה להגדרת המקוריות והיצירתיות
6 הנדרשים על מנת לראותו כיצירה נפרדת, שונה, העומדת בזכות עצמה, שיש לה את
7 האלמנטים הנדרשים לכך שתחשב ליצירה מוגנת.
8
9 18. הרעיון לצייר נוף גלילי, הוא רעיון השייך לנחלת הכלל ולאיש אין זכויות בו.
10 שוכנעתי כי ציור התובעת אינו רק שואב השראה מיצירת הצייר רובין, אלא שהועתקו
11 ממנה חלקים ממשיים ומהותיים – כך שאלמנט המקוריות הנדרש – חסר, ולא נולדה
12 לתובעת זכות יוצרים בציור נושא התביעה. על כך ניתן ללמוד הן כאשר בוחנים את יצירת
13 התובעת אל מול יצירתו של הצייר רובין, והן מעדותה של התובעת בעצמה:
14 התובעת נשאלה והשיבה בעמ' 18:
15 ש: את מכירה את סגנון הציור של ראובן רובין? אני מציג לך תמונה...האם את מזהה
16 בתמונה את כל האלמנטים של נספח ז' כפי שהגדרנו אותם קודם לכן?
17 ת: לא את כולם.
18 ש: זה ציור של רובין.
19 ת: אני יודעת.
20 ש: מפנה אותך לנספח י"ד שלך. תסכימי איתי שהציור נספח י"ד דומה לציור של
21 רובין?
22 ת: מאוד מאוד דומה, אבל פחות דומה מתמונות של גולדמן, אשר הצליח להתקרב
23 יותר אל רמתו של הצייר רובין.
24 ...
25 ש: כשאת ציירת את הציור שלך, נספח י"ד, עמד לנגד עינייך ציור של רובין או
26 שציירת מהזיכרון?
27 ת: (באמצעות תרגום) בטח שהסתכלתי על התמונה ולא מזיכרון.
28 ש: כשאת עמדת מול הציור של רובין וציירת, שינית אלמנטים מסוימים?

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו
לפני: כב' השופטת ניב ריבה
א 040284/06
תאריך: 01/03/2009

- 1 ת: (באמצעות תרגום) אני ראשונה שהמצאתי לרובין את הכינוי האימפרסיוניסט
2 היהודי. אני הסתכלתי על התמונה וכמו כל האמנים העתקתי את הנוף משום
3 שנוף כזה איננו בנמצא היום, וציירתי בשיטה שלי ובצבעים שלי וזה הרבה יותר
4 דקורטיבי. אין שום סימנים של אימפרסיוניזם של ראובן רובין. זה הבדל עקרוני.
5 ש: אז את כן שינית דברים.
6 ת: לא רק דברים שינתי, הטכניקה שלי היא מיוחדת, בין היתר, אני משתמשת
7 בצבעי אקריל והוא צייר בשמן.
8 ש: את ציירת הרבה ציורים בהשפעת רובין?
9 ת: כן הרבה. אני עדיין מציירת, כשם שציירים אחרים עושים.
10
11 19. התובעת מתפרנסת, בין היתר, מחיקוי ציורי אמנים מפורסמים:
12 ש: אני מבין שאת עושה אבחנה בין אמנות למסחרי, ורק אמנות נמצא באתר שלך?
13 ת: נכון, אני לא מרוצה מהדברים שאני עושה, לצורך פרנסה. הרמה שלי היא טובה,
14 והאמנות שלי נמכרת לצורך אוספים פרטיים.
15 ...
16 ש: באותו נספח א' לתצהירך, יש ציור של מונה ליזה וכתוב שזה העתק של הציור
17 המפורסם, האם זה אמנות או מסחרי?
18 ת: זה הכבוד בשבילי שאני הצלחתי להעתיק את המונה ליזה, ובוודאי שלא חתמתי
19 בשמי. קיבלתי הזמנה מפלאטו שרון, הייתה לו קבוצה של 30 אמנים שהם הכינו
20 בשבילו מוזיאון עותקים והוא בחר אותי כדי להכין את ההעתק של התמונה של
21 ליאונרדו דה וינצ'י. התמונה נמצאת עדיין אצלי.
22 ...
23 ש: מפנה לנספח י"ג לתצהירך. מה שאת קוראת "הציור המפר". אם אני מבין נכון
24 את לא כינית אותו בשם, אלא עורך דינד נתן לו את השם לצורך תביעה זו?
25 ת: לתמונות אמנותיות יש שמות, ולתמונות מסחריות רק לפעמים.
26 ש: האם לנספח י"ד יש שם?
27 ת: מכרתי הרבה מאוד תמונות ואינני זוכרת.
28 ...
29 ש: את אישרת לי ששלוש הוא אחד האמנים מהם הושפעת, וגם ציורים כשלו ציירת.

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו
לפני: כב' השופטת ניב ריבה
א 040284/06
תאריך: 01/03/2009

- 1 ת: זה היה בהיסטוריה. נפתלי שוורץ שהוא בעל גלריה ידועה ראה תמונה של
2 הליצנים שציירתי ברוסיה ואז הוא הזמין תמונות כאלה אצלי. הוא ביקש
3 להתקרב לסגנון של שלוש כי זה מה שכולם מזמינים.
4 ש: קיבלת לפני מס' שנים מכתב איום מעו"ד שחר רוטקופף. מה היה במכתב הזה?
5 ...
6 ת: זה היה לפני הרבה שנים, ואני לא זוכרת בדיוק. אני זוכרת שביקשו ממני לא
7 לצייר בסגנון של שלוש. אמנים רבים ציירו אז באותו סגנון, אבל אני ציירתי טוב
8 יותר ולכן פנו אליי.
9 ...
10 ש: מפנה לסע' 2.5 בדרישה לגילוי מסמכים, בה נדרשת לגלות כל מסמך שנשלח
11 אלייך ואשר דורש ממך להפסיק לצייר או להעתיק, והשבת שאין מסמכים.
12 ת: (באמצעות תרגום) כולם מבקשים ממני לצייר, מה אני יכולה להגיד.
13 ...
14 ש: אני מציג בפנייך צילום של ציור – את מזהה אותו, הוא ציור שלך?
15 ת: אני לא יודעת. זה מאוד דומה לתמונה של טרקאי, ייתכן שזו תמונה שלי.
16 ש: החתימה על התמונה הזאת היא של אדם בשם פלדמן או פלצ'ו ונמסר לנו שזוהי
17 תמונה שאת ציירת?
18 ת: אינני זוכרת.
19 ...
20 ש: ת/7 היא יצירה שלטענתי מכרת לארז דור וחתימת עליה חתימה אחרת.
21 ת: לא זוכרת. אני יודעת שציירתי לארז מס' תמונות על פי הזמנתו, יכול להיות שאני
22 חתמתי.
23
24 20. התובעת לא תמכה תביעתה בחו"ד מומחה. הנתבעים, מטעמם הביאו שני עדים שמצאו
25 כי כל אחת מהיצירות עומדת בזכות עצמה.
26 עדת הגנה 1, גב' דליה דנון, בעלת גלריה העידה:
27 ש. אני מציג בפניך שני ציורים, האחד של דניאלוף והשני של התובעת, בצילום...תשימי
28 את שני הציורים בעיניך בגוון שלך, נכון שהעצים בשתי התמונות זהים?
29 ת. הם לא זהים. יש הבדל גם בצמרות העצים, זאת לא אותה יד, זה ממש שונה.

בתי המשפט

א 040284/06
תאריך: 01/03/2009

בית משפט השלום תל אביב-יפו
לפני: כב' השופטת ניב ריבה

- 1 ש. את בטוחה במה שאת אומרת?
- 2 ת. ממש כן.
- 3 ...
- 4 ש. האם כמיטב הבנתך, יש דמיון?
- 5 ת. יש דימיון בין כל היצירות שהוצגו לרבות רובין וגולדמן.
- 6 ש. כשאת משווה בין רובין לבין דניאלוף, כמה אחוזי דימיון היית נותנת?
- 7 ת. אינני יכולה לומר, הקומפוזיציה הכללית של שלושת התמונות דומה.
- 8 ש. מה יותר דומה רובין ודנילוף או דנילוף ודטלוף?
- 9 ת. דנילוף יותר דומה לרובין בפרטים הקטנים המשותפים כמו בבניינים. אצל דטלוף יש
- 10 בצד ימין את המבנים בצד ימין וגם במרכז, ואילו אצל דנילוף יש מבנים בצד שמאל
- 11 ובמרכז. דנילוף יותר דומה לרובין בפרטים מאשר לדטלוף בפרטים.
- 12 לשאלת ביהמ"ש, מהו הדמיון הגדול ביותר בין שלושת היצירות.
- 13 ת. בפרטים ממה שרואים בפרודוקציות, דנילוף דומה יותר לרובין ובאווירה דטלוף יותר
- 14 מגיעה לאיכויות של רובין.
- 15
- 16 21. עד הגנה 2, מר קורנליו סטרול (אלי), שמאי אומנות בחב' גמולייב שמאות כללית, העיד:
- 17 ש. נכון שיש ציירים רבים ברחבי העולם, שמציירים בסגנון של אחרים?
- 18 ת. נכון. סגנון והשפעה לפעמים עד כדי העתק.
- 19 ש. אני מציג בפניך ציור של רובין וציור של דניאלוף – האם זה העתק?
- 20 ת. לא הייתי מגדיר העתק.
- 21 ש. האם בעיניך המקצועיות מדובר בשתי יצירות שונות?
- 22 ת. כן, הן שתי יצירות שונות, אבל מדובר ביצירה שנעשתה תחת השפעה עמוקה מידי
- 23 וכבדה מידי זמן רב מאוד לאחר שרובין צייר, על מנת להרוויח כסף.
- 24 ש. האם הציור של דניאלוף שאני מצביע עליו, הוא יצירה נפרדת או העתק מפר של
- 25 רובין.
- 26 ת. העתק משודרג.
- 27 ש. אין כזה דבר בעולם האומנות.
- 28 ת. נכון, זה ניסיון חיקוי מתוך מגמה לחקות את רובין ולמכור את זה.
- 29 ...

בתי המשפט

א 040284/06
תאריך: 01/03/2009

בית משפט השלום תל אביב-יפו
לפני: כב' השופטת ניב ריבה

- ש. האם נכון לומר שעל סמך חווה"ד האינטואיטיבית הראשונית שלך, הציור של
דניאלוף הוא לגיטימי ושונה מהציור של רובין?
ת. כן. זה בשום פנים ואופן לא העתק מושלם. זו עבודה שנעשתה על פי רובין או גולדמן
או אחרים.
...
22. בעיני בית המשפט, שתי התמונות דומות להפליא. משהודתה התובעת כי יצירתו של הצייר
עמדה לנגד עיניה כאשר ציירה את ציורה, ולנוכח העובדה שהשינויים שנעשו על ידי
התובעת, כגון- שינוי קבוצת הבתים בצד הימני של התמונה, אינם משמעותיים ולמצער
אינם משנים את הקומפוזיציה הכללית של היצירה, מסקנתי היא כי התובעת לא תרמה
ליצירה המקורית די משל עצמה, על מנת לקבוע כי זוהי יצירה בעלת זכויות יוצרים
שהעתקתה מהווה הפרה.
23. לכאורה, ניתן היה לדחות את עילת התביעה של הפרת זכות יוצרים לגבי הציור "עצי
הגליל", בהתבסס על קביעה זו, אולם לנוכח קביעת עדי הנתבעים כי היצירות שונות זו
מזו, אתייחס גם ליתר טענות התובעת, מתוך הנחה כי תמונת "עצי הגליל" הינה מקורית.
- הדין החל
24. בחוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007 נקבעו הוראות מעבר. לגבי הפרת זכות יוצרים, או
זכות מוסרית ולעניין תרופות נקבע:
- "(ג) על פעולה ביצירה שנעשתה לפני יום התחילה לא יחולו הוראות פרק ח' לעניין הפרה
של זכות יוצרים או זכות מוסרית ולעניין תרופות, וימשיכו לחול לגביה, לעניינים אלה,
הוראות הדין הקודם; ואולם, פעולה כאמור שאינה מהווה הפרה של זכות יוצרים או זכות
מוסרית לפי הוראות חוק זה, לא תהיה לגביה זכות תביעה לפי הוראות הדין הקודם".
- הוראת הדין הקודם, מצויה בסעיף 4א' לפקודת זכויות יוצרים (להלן: "הפקודה"):
- "(1) מחבר זכאי ששמו ייקרא על יצירתו בהיקף ובמידה המקובלים.
- (2) מחבר זכאי שלא ייעשה ביצירתו כל סילוף, פגימה, או שינוי אחר, או כל פעולה שיש
בה משום הפחתת ערך ביחס לאותה יצירה, העלולה לפגוע בכבודו או בשמו של המחבר".

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו
פני: כב' השופטת ניב ריבה
א 040284/06
תאריך: 01/03/2009

- 1 הזכות המוסרית האמורה לעיל, טומנת בתוכה את זכות ההורות על היצירה ואת הזכות
2 לשלמות היצירה. (ר' גרינמן, בעמ' 520).
- 3
- 4 **25.** התובעת טוענת כי הנתבעים ערכו ביצירתה שינויים קלים, שינו את החתימה, ומכרו את
5 "הציור" המפר ושני עותקים שלו.
- 6 **ש:** מתצהירך לא הבנתי שני דברים לגבי טענותייך. לא הבנתי האם את טוענת
7 שלקחו ציור שלך, מחקו את החתימה ושמנו חתימה אחרת?
8 **ת:** כן.
- 9 **ש:** אני מבהיר לך את שאלתי, האם הכוונה הינה שהתמונה הינה תמונה שלך
10 והחתימה מזויפת?
11 **ת:** לאחר שתורגמה לי השאלה, התשובה היא חיובית.
- 12
- 13 **26.** ב"כ הנתבעים הקשה על התובעת:
14 **ש:** אני אומר לך שבתדפיס המלא של האתר, אין אף ציור בסגנון של רובין.
15 **ת:** בטח שאין, כי זה לא אמנות, אלא זה מסחרי. אני מראה ציורים נוספים שלי.
16 ...
- 17 **ש:** האם אי פעם הראית לנתבעים ציורים שלך שצוירו בסגנון רובין?
18 **ת:** (באמצעות תרגום) איך יכולתי להראות להם אם אינני מכירה אותם?
19
- 20 התובעת לא פרסמה את הציור באתרה ולא מכרה אותו לגלריית הנתבעים, כך שלכאורה
21 לא הכירוהו. אם לא היתה לנתבעים גישה לציור התובעת, כיצד יכולים היו לשנות את
22 יצירתה ולזיפה??
- 23
- 24 **27.** עוד נטען על ידי התובעת כי לא קיים כלל צייר בשם דנילוף, שאילו היה בנמצא, היה
25 מאותר על ידי הנתבעים ומוזמן לעדות.
- 26 הנתבע טען כי אותו דנילוף מכר לו ציורים נוספים, שהוסרו מאתר האינטרנט של הנתבעים
27 ו/או מהגלריה, בעקבות תלונת התובעת. אי איתורו של צייר, שיתכן שהינו משתמש בשם
28 עט או כינוי, איננו שולל את עצם קיומו.
- 29

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו א 040284/06
לפני: כב' השופטת ניב ריבה תאריך: 01/03/2009

28. אין ספק כי שתי היצירות, עצי הגליל, ותמונת דנילוף, דומות זו לזו עד מאד. גם אם הועתקו, או שונו, לא הוכח כי כרונולוגית, קדמה יצירתה של התובעת לזו של דנילוף, וכי זו של הנתבעים הועתקה מהתובעת, ולא ההיפך (אם כי הטענה הזו לא נטענה). לגבי הדמיון בחתימה טענו הנתבעים, ואף הוכיחו, כי התובעת לא נהגה להשתמש בשם "דטלוף" אלא נהגה לחתום גם באות הראשונה של שמה הפרטי- "ג. דטלוף".
29. זאת ועוד, התובעת העידה כי היא מציירת בצבעים אקריליים ואילו הנתבע כתב בתצהירו, וכך גם העיד המומחה מטעמו, כי הציור "המפר" צויר בצבע שמן: **"לפי הטקסטורה והמריחות של גזעי העצים הייתי אומר שמדובר בציורי שמן, אולם מכיוון שהמקור אינו מוצג בפני אינני בטוח"**
30. התובעת ציירה צמרות עצים מטושטשות והשתמשה בצבעים כהים, בעוד שבציור הנמכר על ידי הנתבעים גבולות צמרות העצים ברורות יותר והצבעים בהירים יותר. הקומפוזיציה בשני הציורים זהה. כך למשל צויר עץ זית בצד שמאל שגזעו מתפצל לשניים במרכזו, אך צמרתו מתחברת שוב. במרכז הציור ישנו שביל שדמויות שונות "הולכות" בו, מימין לשביל מקבץ של 6 עצים, בימין הציור בתים עתיקים וכן בתים נוספים, עצים וגבעות באופק. ברור לבית המשפט, בבחינת היצירות בכללותן, כי לא יד המקרה הביאה לדמיון המופלא.
31. כאמור, קבעו העדים מטעם הנתבעים כי אין לטענת התובעת כי יצירתה שונתה, על מה שתסמוך, וכי הציור "המפר" נעשה ביד אחרת, שונה מזו של התובעת, ובמועד אחר. כך העד קורנליו סטרול:
- ש. מציג לך את ציור התובעת. למי הוא יותר דומה לרובין או לדניאלוף?
- ת. הציור של דניאלוף והציור של התובעת הם יותר דומים אחד לשני מאשר לציור של רובין. בין שתי התמונות של דניאלוף ושל התובעת יש הרבה מן המשותף ויש הרבה מאוד מהמפריד.
- ש. אני מבקש ממך להסתכל על הפרטים הקטנים של שתי התמונות, כמו למשל הרווחים בין העצים.

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו
לפני: כב' השופטת ניב ריבה
א 040284/06
תאריך: 01/03/2009

1 ת. אני חוזר על התשובה. נראה לי שמדובר בשתי יצירות (דניאלוף ודטלוף) שצוירו על
2 ידי שני אנשים שונים בזמנים שונים ובהזדמנויות שונות, שניהם בקריצה לראובן רובין
3 הגדול.
4 אני מקבלת את טענת הנתבעים כי מדובר ב-2 ציורים שונים שצוירו אנשים שונים. מכיון
5 שכך, אין ביצירת העותקים של הציור שבידי הנתבעים, הפרת זכות כלכלית של התובעת.
6 התביעה להפרת זכויות יוצרים בתמונה "עצי הגליל" - נדחית.

7
8 גניבת עין 32.

9 עוולת גניבת העין, קבועה בחוק עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999:

10 1. גניבת עין

11 (א) לא יגרום עוסק לכך שנכס שהוא מוכר או שירות שהוא נותן, ייחשבו בטעות
12 כנכס או כשירות של עוסק אחר או כנכס או כשירות שיש להם קשר לעוסק
13 אחר.

14 (ב) שימוש של עוסק בשמו בתום לב, לשם מכירת נכס או מתן שירות, לא
15 ייחשב כשלעצמו גניבת עין.

16
17 33. נטען בתצהיר התובעת כי:

18 "24. הנתבעת 1, באמצעות הנתבע 2, מחקה את חתימתי מיצירותי והעניקה קרדיט
19 לאומן בשם Danilof הדומה דמיון מטעה לשם בו אני חותמת על יצירותי Datloof".

20 ...
21 28. הנתבע 2 ידע או לפחות מתפקידו היה לדעת שהוא מוכר ברבים הדפסים והעתקים
22 בלתי מורשים מיצירות האומנות השייכות לי, מפרסם את היצירות ללא אזכור שמי ותוך
23 יצירת שם בדוי.

24 ...
25 32. בסוף חודש מאי 2006 נודע לי שהתובעת מוכרת באתר האינטרנט שלה ובגלריה שלה
26 העתקים בלתי מורשים מהיצירות שלי וכן את היצירות האורגנליות עצמן והכל תחת
27 שם בדוי".

28
29 34. לשם גיבוש עילת תביעת גניבת העין היה על התובעת להראות 2 תנאים מצטברים:

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו
לפני: כב' השופטת ניב ריבה
א 040284/06
תאריך: 01/03/2009

- 1 הטובין צברו מוניטין בקרב קהל הלקוחות. הוכחת המוניטין הינו תנאי בלעדיו
2 אין, על מנת לעבור לבחינת השאלה הבאה:
- 3 ב. הטובין המשווקים על ידי הנתבעים דומים לפריטי התובעים, עד כדי חשש סביר
4 להטעיית הציבור שמא יטעה לחשוב כי מדובר בפריטי התובעת (בהקשר זה
5 המבחנים הם: מבחן הצליל, חזות, סוג הטובין חוג הלקוחות של הטובין וצינורות
6 השיווק של הטובין). על כל אלה מתווספים שני מבחנים כלליים - בחינת הנסיבות
7 הכלליות הנוגעות לעניין ומבחן השכל הישר. [ר' ע"א 5792/99 **תקשורת וחינוך**
8 **דתי-יהודי נ' אס.בי.סי. פרסום פ"ד נה(3), 933**, ע"א 261/64 **פרו-פרו ביסקויט נ'**
9 **פרומין ובניו בע"מ**, פ"ד יח (278), ע"א 8981/04 **אבי מלכה מסעדת אווזי זהב נ'**
10 **אווזי שכונת התקווה 1997 ניהול מסעדות**, תק-על 2006 (3) 4762. ת.א 1663/06
11 **שלמה א.אנג'ל בע"מ נ' י.אתא ברמן בע"מ** [פורסם בנבן].
- 12
- 13 מוניטין 35.
- 14 מעדותה של התובעת למדתי כי חתמה במהלך השנים בשמות שונים:
- 15 ש: **מתי שינית את חתימתך חזרה מגלינה מזין לגלינה מזין דטלוף?**
- 16 ת: **(באמצעות תרגום) מינימום 13 שנה.**
- 17 ש: **בסעיף 29 לשאלון שלנו, כתבת שאת חותמת בשם דטלוף במשך החמש השנים**
18 **האחרונות וקודם לכן חתמת בשמות אחרים, לכן אני מניח שהשינוי נעשה ב-**
19 **2001.**
- 20 ת: **(באמצעות תרגום) לפני כן. עדיין לפעמים אני חותמת בשם מזין בלבד ולפעמים**
21 **שני שמות. כולם מכירים אותי.**
- 22 ש: **אני מפנה לסע' 11 לכתב התביעה. לטענתי לא חתמת כמעט בשם דטלוף בחמש**
23 **השנים האחרונות, אלא ג'י דטלוף.**
- 24 ת: **נכון.**
- 25 ש: **בשבע התמונות שהצגת לביהמ"ש בכולן החתימה היא ג'י דטלוף?**
- 26 ת: **נכון.**
- 27 לטעמי, לו היתה התובעת מוכרת בשם מסוים, לא הייתה ממהרת לשנותו ולחזור שוב
28 ולשנותו.
- 29

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו
 א 040284/06
 תאריך: 01/03/2009
 לפני: כב' השופטת ניב ריבה

36. הצהיר הנתבע דורון קוסונגי בתצהירו:
- 1
 2 **"15...התובעת הינה ציירת בינונית וחסרת מוניטין, שבדומה לציירים רבים אחרים**
 3 **במעמדה ובני דורה, מושפעת מסגנונם של אומנים מוכרים ובעלי מוניטין ואינה**
 4 **מתאפיינת בסגנון ייחודי משלה.**
- 5 **16. עוד שמעתי על התובעת שהיא נחשבת כפלגייטורית, ציירת המציירת כל סגנון ע"פ**
 6 **הזמנה. בעקבות בירור שערכתי לאחר הגשת התביעה, התברר לי כי התובעת ציירה בין**
 7 **השאר בסגנונם של האומנים המפורסמים דוד שלום ויצחק טרקאי".**
- 8 תיאור התובעת באופן שהינה מושפעת מסגנונם של אומנים אחרים, ומציירת לפי הזמנות
 9 (כך לגבי ציור "המונה ליוה" למשל), אף עולה בקנה אחד עם עדותה שלה, כפי שהוזכר
 10 לעיל.
- 11
37. זו הייתה גם דעתה של עדת הגנה 1, גב' דליה דנון, מנהלת, אוצרת ובעלת גלריית דנון:
- 12 **"5. עד שפנה אלי דורון קוסונגי לפני מספר ימים וסיפר לי על התביעה שהוגשה נגדו, לא**
 13 **שמעתי על הציירת גלינה מזין או גלינה דטלוף.**
- 14 **6. למיטב ידיעתי, היא לא ציירת שיצירותיה מוצגות בגלריות החשובות, ואינה נחשבת**
 15 **לאמנית ידועה או חשובה בשדה האומנות".**
- 16
- 17 כך גם עד ההגנה 2, מר קורנליו סטרול (אלי), שמאי אומנות בחב' גמולייב שמאות כללית
 18 בתצהירו:
- 19 **"2....מאתר אינטרנט אישי אשר האמנית הקימה בעצמה (פעולה לא שכיחה**
 20 **לכשלעצמה, אמנים ידועי שם אינם נוהגים להקים אתרים מסוג זה) ...**
- 21 - **אציין כי לפני שקבלתי את שמה של הגב' מזין-דטלוף מעו"ד קהת, היא לא**
 22 **היתה מוכרת לי.**
- 23 - **האמנית על פי מיטב ידיעתי והבנתי, על פי סקירת השוק, על פי אלפי הערכות**
 24 **שחברת "גמולב" מבצעת...אינה אמנית מן השורה הראשונה, לא מן הבדיקה**
 25 **המסחרית, בוודאות, וגם לא מן ההיבט האומנותי.**
- 26 - **מכירה בגלריות מסחריות, לא מן המובילות ופרסום מסחרי מצביעות על האמור**
 27 **לעיל....**
- 28

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו
 א 040284/06
 תאריך: 01/03/2009
 לפני: כב' השופטת ניב ריבה

- ובעדותו:
- ש. מפנה לחווה"ד בסעיף א' 1 ובסוף בדברי הסיכום אתה אומר את אותו הדבר. היכן חיפשת מידע לגבי דניאלוף או דנילוף?
- ת. בכרטיס המכילה 6000 שמות וגם מתוך הזכרון, פניתי טלפונית למספר בעלי גלריות מוכרות, מספר שמאי אומנות ולאנשים אחרים. איש מהם לא שמע לא על דטלוף ולא על דניאלוף.
- התובעת צרפה קבלות בהן רשומות מכירות "תמונות", "עבודות עיצוב חוץ", "עבודות עיצוב פנים", "עיצוב אתרי אינטרנט", "סקיצות לאתרי אינטרנט" וכן הלאה (ת/6), להוכיח את הכנסותיה. ממנה למדתי כי התובעת מתפרנסת בדרכים שונות, ואין ללמוד מהם כי אומנותה- אומנותה.
- בהעדר מוניטין, טענת גניבת העין- נדחית. לנוכח כך גם מתייתר הצורך לדון בשאלה האם יש לחייב את הנתבע באחריות אישית.
38. תביעת התובעת מתייחסת לשלש יצירות. לגבי השתיים האחרות, טענה כי מצאה אותן באתר האינטרנט של הנתבעת. טענת ההעתקה של יצירות אלו, התבססה בין היתר, על כך שהתובעת הדפיסה עמוד מתוך אתר האינטרנט של הנתבעת, ובעת פתיחת "Properties", הופיע, לכאורה, שמה. אינני סבורה כי ניתן להשתית טענת העתקה על נתון זה בלבד, שגם הוא דרוש הוכחה מקצועית.
39. התובעת לא הציגה את שתי התמונות הנוספות שציירה שלגביהן טענה כי הופרו והועתקו. בשיחה שנערכה בין התובעת ובנה והוקלטה על ידי הבן ציין האחרון כי "אלה העבודות שלה ויש לנו צילומים. כל תמונה שיוצאת מהסטודיו שלנו". והוסיפה האם: "בעל הגלריה שקנה אותם ויש לנו צילום שאני מציירת את התמונה הזאת..". אותו בעל גלריה לא הובא לעדות והצילומים עליהם דיברו האם והבן- לא צורפו לתביעה.
40. התובעת נחקרה לגבי שתי היצירות הנוספות:
- ש: ... כמה יצירות שלך את טוענת שהופרו ע"י הנתבעים?
- ת: (לאחר תרגום) אני לא יודעת בדיוק כמה, אני מתייחסת לתמונות שנמצאו באתר של הנתבעות, 3 תמונות נמצאו שם.

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו
לפני: כב' השופטת ניב ריבה
א 040284/06
תאריך: 01/03/2009

- ש: תראי לך בנספחים של התצהיר שלך, את שלוש התמונות המקוריות שלך שלטענתך הופרו.
- ת: (לאחר תרגום) התמונות המקוריות נמצאות אצל הנתבעים, אני רציתי לקנות אותן ממנו והוא לא מכר לי. בני היה שם, והקליט את דברי הנתבע שאמר שהוא מוכר את הליטוגרפיות בכמויות, אבל אין בידי את התמונות כדי להראות לך.
- ...
- "...אני מראה את התמונה נספח י"ד שאני ציירתי ואת נספח ט"ו שהוא ההעתק. נספח ט"ז – תמונה בשם "עצי הגליל". על התמונה הם עשו שינויים למשל הוסיפו חמור קטן. נספח י"ז גם הוא מתייחס לאותה תמונה...נספח כ"ב מתייחס לתמונה אחרת. התמונה השלישית היא שני הצילומים האחרונים של נספח י"ט".
- ש: את שתי התמונות האחרונות, לא ראית בסטודיו של הנתבעים?
- ת: אני לא זוכרת מה ראיתי חוץ ממה שהוא צילם.
- ש: את זוכרת האם ראית את שלושת התמונות או רק את התמונה הראשונה?
- ת: לא זוכרת.
41. עדות הבן גם היא לא תמכה בנטען בכתב התביעה:
- ש: אתה ראית בגלריה רק תמונה מפרה אחת?
- ת: נכון, והדפסים ממנה.
- ש: אתה בטוח בכך?
- ת: כן.
- ש: ראית רק תמונה שאתה קורא לה תמונה מפרה, ולא ראית מקור של אימך?
- ת: אני זיהיתי את התמונה של אמא שעברה שינויים קלים.
- ש: אני מפנה אותך לסעיף 8 לתצהירך. "... והן את היצירה המקורית עצמה". לא ראית את היצירה המקורית?
- ת: נכון שראיתי את התמונה המופרת ועותקים ממנה.
- ש: נכון שלא ראית את התמונה של אימך ללא השינויים, בגלריה?
- ת: נכון.

בתי המשפט

בית משפט השלום תל אביב-יפו א 040284/06
לפני: כב' השופטת ניב ריבה תאריך: 01/03/2009

1 סיכומו של דבר- התובעת לא הוכיחה כי ציירה את התמונות "המופרות" וכי נמצאו אצל
2 הנתבעים תמונות "מפרות". התביעה, לגבי שתי תמונות אלו- נדחתה.
3
4 42. בכתב התביעה התבקש בית המשפט לפסוק פיצוי כספי בשל עילות שונות "כרשימת
5 מכולת" (ר' לעיל). מצאתי כי לגבי העילות שפורטו- דין התביעה להידחות.
6 במסגרת פסיקת ההוצאות, נלקחה בחשבון העובדה שהנתבעים הגישו חוות דעת מומחה
7 מטעמם ושהנתבע מתגורר כיום בארצות הברית ונאלץ להגיע משם על מנת להתגונן מפני
8 התביעה.
9 לא נעלמה מעיני העובדה כי ב"כ התובעת הוסיף ללא קבלת רשות ביהמ"ש תיק מוצגים
10 לסיכומיו- אך לא פסקתי הוצאות בשל כך.
11
12 התובעת תשלם לנתבעים, ביחד ולחוד, הוצאות- ובנוסף שכ"ט עו"ד בסך 40,000 ₪ בצירוף
13 מע"מ.
14
15

16 **התביעה נדחתה.**

17
18
19 ניתן היום ה' באדר, תשס"ט (1 במרץ 2009) בהעדר הצדדים
20 המזכירות תמציא העתקים לב"כ הצדדים
21
22
23
24
25

26 _____
27 **ריבה ניב, שופטת**
28
29